

PDF hosted at the Radboud Repository of the Radboud University Nijmegen

The following full text is a publisher's version.

For additional information about this publication click this link.

<http://hdl.handle.net/2066/24411>

Please be advised that this information was generated on 2020-10-23 and may be subject to change.

MIJN, DIJN EN WIJN

Het is weekend, de zon schijnt en ik zit op het dak van mijn huis. Volledig in de ban van zo'n typisch zomers *on-top-of-the-world*-gevoel. Daar is niet veel voor nodig. Een beetje licht, een beetje lucht, een wijntje en een goed boek. Mijn dakterrasje kijkt uit over een Amsterdams *rooftop*-landschap. Overal om mij heen zie ik op deze hoogte mensen in dezelfde staat van euforie. Buren drie huizen verder hebben een knalgele parasol uitgezet. Zij eten griekse salades en lachen. Zij wenken met een lepel olijven. Of ik ook wat wil? De overburen (eeuwige studenten) hangen uit het raam. Met drie paar benen die tappen op de jazz die uit de kamer achter hen opstijgt. Geroezemoes van stemmen. Saxofonen. Ge-deelde achtergrondmuziek. Het leven is verrukkelluk, gratis en voor niets. En dus is het volgende besluit gauw genomen. Ik ga vandaag geen column schrijven, maar u voorlezen uit het boek waarmee ik hier op het dak zit, een boek dat ik best had willen componeren. Het zijn de kritische woorden van Robert Kuttner, een knappe economisch journalist, notabene werkzaam in het hart van neoliberal Amerika, die onder de titel 'Everything for Sale' het doorgeslagen marktdenken op de hak neemt. Het zijn zijn woorden, maar zij resoneren ook in mijn binnenste. Het zijn woorden die mij heftig aanspreken, en hoogstwaarschijnlijk ook u. Het zijn woorden waar volgens mij velen hun handtekening onder zouden kunnen zetten.

In alle ophef die er voortdurend over plagiaat wordt gemaakt mis ik de fundamentele vraag waarom er zo'n belang wordt gehecht aan individueel eigendom van woorden. Vele woorden zijn niet mijn, zij zijn niet dijn, maar zoiets als wij-n. Zo ook de volgende woorden. U hoort het uzelf toch zeggen?

... The idea of a free, self-regulating market is newly triumphant. The historical lessons of market excess, from the Gilded Age to the Great Depression, have all but dropped from the collective memory. Government stands impeached and impoverished, along with democratic politics itself. Unfettered markets are demed both the essence of human liberty, and the most expedient route to prosperity...

... But freemarkets are famous for overshooting. Real-estate bubbles, tulip manias, and stock-market euphorias invariably lead to crowd psychologies and painful mornings-after... So this is a good moment for a sober sorting out...

... Even in a capitalist economy, the marketplace is only one of several means by which society makes decisions, determines worth, allocates resources, maintains a social fabric, and conducts human relations. Actual capitalist nations dis-

play a wide variation in the blend of market and nonmarket...

...The mixed economy of a generation ago was constructed on the ruins of depression and war. It produced a quarter-century of unprecedented growth and prosperity. It allowed a blend of dynamism and stability, of market and political community. When economic growth faltered after 1973, a new, radically classical economics gradually gained influence in the academy and in politics. Resurgent business groups... became unabashed crusaders for laissez-faire...

... But there is at the core of the celebration of markets a relentless tautology. If we begin, by assumption, with the premise that nearly everything can be understood as a market and that markets optimize outcomes, then everything else leads back to the same conclusion- marketize! If, in the event, a particular market doesn't optimize, there is only one possible inference: it must be insufficiently marketlike. This epistemological sleight of hand is an astonishing blend that blurs the descriptive with the normative. It is a no-fail system for guaranteeing that theory trumps evidence...

... Academic champions of the market concede, often with irritation, that real-world institutions are messy; that labor markets are not like product markets, whose merchandise 'clears' based on adjustments of price... academic economics has lately become a purer version of itself-almost a lobby for the idea that the real economy should strive to emulate the model... If the world is not like the model, so much the worse for the world!

... But where, really, do markets perform roughly as advertised? Where is the market model a reasonable approximation of human motivation, and where is it misleading? By what criteria are we to know when the market has overstepped its proper bounds? ... Where is the proper boundary between market and nonmarket?

En dat gaat dan 400 bladzijden verder. Mijnheer Kuttner wordt bedankt. U wordt aangeraden het boek aan te schaffen. Zodat U onze gedachten netjes op een rijtje heeft. Ik neem een slok wijn, leun achterover en geniet van de zon. Dit moment is not for sale!

Godelieve van Heteren